

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 30. avgust 2024

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1**1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ Dejavniki, ki se nanašajo na problem figure in ozadja, so na primer: velikost lika, svetlost, detajli, usmeritev, enostavnost oblike, pomen – izkušnja, konveksnost in zaprtost oblike.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	3	♦ Pri vidnem zaznavanju se zaradi različne barvnosti, kljub podobni svetlosti, loči oblika od ozadja. ♦ Izmenično se vidno zazna enkrat ozadje kot simetrična profila obraza in drugič središčno postavljena vaza. ♦ Vidna zaznava imaginarno poveže krožne izseke v trikotnik.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	3	♦ Zakon skupne usode, zakon izkušnje. ♦ Zakon izkušnje. ♦ Zakon izkušnje, zakon podobnosti, zakon bližine.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	4	♦ Enostavnost strukture oblike na sliki je zaznati zaradi maloštevilnih barv, ki jih zaznamo na sliki, v pravih kotih križajočih se linij, v navpičnih in horizontalnih smereh linij in delni simetriji črnih krožnih likov.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	♦ Umetnik je risbo oblikoval z aktivno linijo, ki pa zaradi svojega poteka, smeri in ritma zajame ploskev, zariše neko obliko in nastane medialna (obrisna oziroma konturna) linija. Združita se energija linije in energija ploskve ter delujeta enakovredno.	Za vsako pravilno ugotovitev prejme kandidat 1 točko in za smiselno podrobnejšo razlago vloge likovne prvine prav tako 1 točko.
	2	♦ Svetlostni ključ kompozicije je visoki dur. Visoki dur ima skokovite, kontrastne prehode od ene svetlostne vrednosti k drugi, vsebuje malo vmesnih stopenj in prevladujejo svetlejše površine. Svetlostni razpon je od črne do bele tonske vrednosti in omogoča vedrejšo kompozicijo s tršimi svetlostnimi ključi. Picassova risba deluje spodbudno, veselo, odkrito.	
	2	♦ Oblika v kompoziciji je kompleksna, organska, delno simetrična, skeletna. Deluje statično, vsebuje ritem valovanja, stopnjevanja.	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	6	♦ Absolutna vrednost: na primer krog, kvadrat, elipsa, trikotnik. Pojem oblika se v ožjem smislu nanaša na absolutno vrednost. ♦ Likovna vsebina: barva, tekstura, svetlost. Likovna vsebina oblike in njena vrednost sta značilni za pomensko stopnjo lika. ♦ Relativna vrednost: pri relativni vrednosti gre za odnos oblike do drugih elementov, ki obliko obdajajo in jo postavljajo v kontekst. Nove likovne vsebine v povezavi z drugimi elementi se povežejo v nedeljivo doživljajsko vrednost. Relativna vrednost vključuje tudi čustvene vsebine ob subjektivnem doživljanju gledalca.	Za vsako pravilno poimenovanje vrednosti prejme kandidat 1 točko in za podrobnejšo razlago pojma vrednosti prav tako 1 točko.

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	8	♦ Gladka – bleščeča (sijajna) površina (tekstura) se pojavi na primer na lakiranem lesu, avtomobilu, ogledalu. ♦ Gladka – motna (mat) površina (tekstura) se pojavi na primer na pisarniškem papirju, na obrušenem, nelakiranem lesu. ♦ Hrapava – bleščeča (sijajna) površina (tekstura) se pojavi na primer na zlatem nakitu, orošenem rastlinju, pozlačenem in izrezljanem okvirju. ♦ Hrapava – motna (mat) površina (tekstura) se pojavi na primer na nelakiranem lesu, pleteninah, orehah.	Za vsako pravilno naštetto vrsto teksture prejme kandidat 1 točko in za navedbo ustreznega materiala ob vrsti teksture prav tako 1 točko. Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	4	♦ velikost, položaj ♦ gostota, smer ♦ položaj, teža ♦ število, teža/gostota	Za vsako pravilno navedbo dveh likovnih spremenljivk prejme kandidat 1 točko. Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.

4. naloga: Barvna teorija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Paslika nastane pri zaporednem ali sukcesivnem barvnem kontrastu.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	3	♦ Vsako pestro barvo lahko posvetlimo ali potegnimo z dodajanjem bele (druge svetle barve) ali črne barve (druge temne barve) ali pa z različno osvetlitvijo barvne ploskve. Če opazujemo tople barve v mraku, so videti temnejše, hladne pa svetlejše. Čutne celice (fotoreceptorji) nam v mraku onemogočajo zaznavati širok barvni spekter, zato tople barve težje zaznavamo v mraku.	

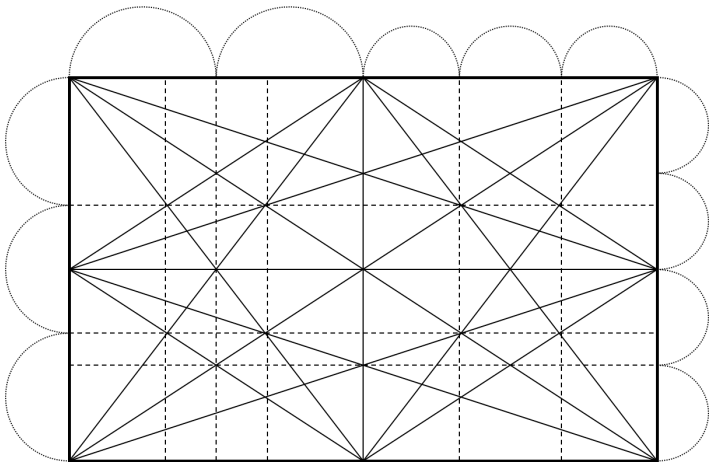
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	3	♦ Dinamični učinek barve ali barvna vibracija nastane predvsem zaradi različnih prostorskih lastnosti toplih in hladnih barv. Do tega pojava pride pri sočasnem opazovanju dveh barv, ki imata nasprotni si prostorske lastnosti (tople barve se približujejo, hladne barve se odmikajo). 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

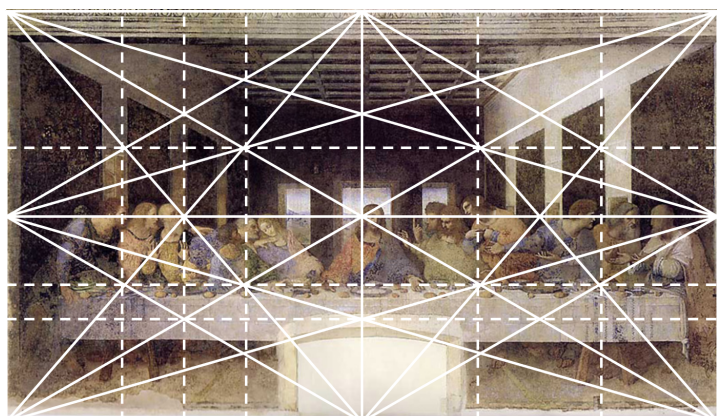
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	2	♦ V Ittnovem barvnem krogu ni tretjestopenjskih ali terciarnih barv (rjavine) in nevtralnih sivih barv s črno in belo barvo (sivi klin).	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	3	♦ V podobi na sliki 9 je očitna natančna barvna modelacija predmetov motiva. Svetli toni silijo naprej zaradi temnega ozadja. Jabolki toplih barv sta v ospredju pred modrim (hladnim) vrčem.	

5. naloga: Likovna kompozicija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	4	♦ Načelo diagonalnih mrež in zlati rez. Načelo diagonalnih mrež razdeli format na sode in lihe delitve, ki jih povežemo z s pomočjo vertikal, horizontal in diagonal. Tako dobimo v formatu različne hierarhične silnice, ki vplivajo na stabilnost in ekspresivno vrednost oblik. Načelo zlatega reza razdeli format v skladu z logiko a proti b je enako b proti a + b. Oblike, ki so pozicionirane na v skladu z zlatoreznimi delitvami, vzbuja občutek dinamičnega ravnovesja.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	3	♦ 1/2 1/3 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	5	♦ ♦ Vsebina slike je zadnja Kristusova večerja. Kristusova glava je v središču slike in pomeni tako središče kompozicije kot očišče perspektive. Struktura silnic v diagonalnih mrežah se poenoti s strukturo silnic v perspektivni konstrukciji. Kristus kot središče kompozicije in prostora na sliki simbolizira hkratno naravo Boga in človeka.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Nal.	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno. Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše. Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovnoteoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja. Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje. Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek. Od 4 do 7 točk dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi. Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.
Skupaj	50		